

TANDRESORPTION (TR)

Tandresorption (TR) benämndes tidigare för FORL. Det är en sjukdom som bryter ner tandens hårda vävnad så att nerverna i tanden blottas, vilket kan bli mycket smärtsamt för djuret. Sjukdomens orsak har ännu inte gått att fastställa och det går därför inte att vidta förebyggande åtgärder. Det vi kan göra är att förhindra smärta genom att operera ut skadade tänder.

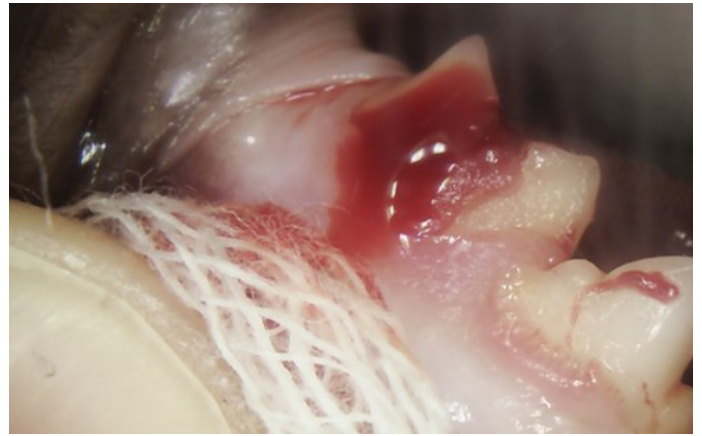
Tandresorption är mycket vanligt bland katter. Även hundar drabbas, men sjukdomen är mindre vanlig hos hund än hos katt.

Symptom

Symptomen är ofta diffusa och det är vanligt att djur lider av tandresorption utan att djurägaren har uppmärksammat det. Djuret betar sig ofta normalt, äter foder utan synbara problem, håller vikten och är lekfull och pigg. Det beror på att djuret ofta lär sig att förhålla sig till kronisk smärta.

De symptom djurägare bör vara extra uppmärksamma på är:

- Inflammerat och lättblödande tandkött längs med de drabbade tänderna
- Beteendeförändringar vanligtvis aggressivitet eller irritation
- Tandkött som växer upp på de drabbade tändernas krona
- Nedsmulning och/eller tappad mat kring matskålen
- Undvikande av hård eller kall mat samt kallt vatten
- Sämre aptit
- Uppkomst av tandsten
- Förlust av tänder (katter har normalt 30 tänder, hundar 42 tänder)
- Avvikande form på tandkronan

Tandresorption som drabbat tandens krona.

Rött och irriterat tandkött som vuxit upp över drabbade tänder.

Orsak

På cellnivå sker en ökad nedbrytning av tandvävnad i övergången mellan emalj och tandkött. Tandens rot och omgivande käkben kan även börja att växa ihop. Ibland bildas hålet i tandkronan först och ibland syns sammanväxningar på rotnivå utan förändringar i tandkronan. Tandresorption blir smärtsam först när hålet i tandkronan exponerar tandens pulpa. Om förändringarna enbart finns i tandens rot är tandresorption inte smärtsamt.

Utredning

Vissa djur uppvisar flera symptom, men röntgen av tanden krävs för att fastställa diagnos. Ett djur som utreds sövs, får sina tänder rengjorda med ultraljudsscaler, tändernas ytor och tandfickor undersöks med sond och samtliga tänder röntgas.

Djuret sövs alltid inför behandlingen och för att förhindra att tandsten och tandrester åker ner i lungorna får djuret en andningstub i svalget. Inför narkosen genomförs först en bedömning av allmäntillstånd med hjärt- och andningskontroll och i vissa fall blodprovstagning.

Behandling

Hur tänderna behandlas beror på skadans typ. Om tandkronan är skadad och roten är opåverkad behöver tanden avlägsnas i sin helhet. Om rötterna är drabbade av resorption växer käkben in där tandvävnaden försvunnit och roten växer ihop med käken. I dessa fall avlägsnas enbart kronan, så kallad kronamputation. Tandköttet sys ihop över området med stygn som försvinner av sig själva efter ett par veckor.

Om förändringar endast ses på tandens rot gör tandresorption inte ont. Tänder som enbart har förändringar på rotnivå övervakas noga och opereras om det uppstår hål i kronan.

Prognos

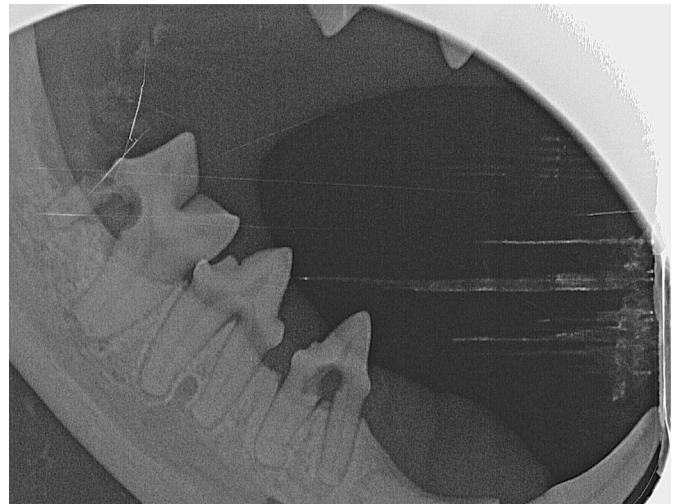
Prognosen för katter och hundar som opereras på grund av tandresorption är god och de flesta patienter som behandlas blir helt symptomfria. Många får bara tandresorption på enstaka tänder, men hos vissa individer kan sjukdomen bli ett återkommande problem. Vi rekommenderar därför årlig uppföljning vid tandresorption.

Djur klarar sig utmärkt utan en full uppsättning tänder. Djur som lider av tandresorption har oftast inte använt de smärtande tänderna på ett tag och får därför inte svårare att äta efter operationen än vad de hade innan den utfördes.

Förebyggande

Det går inte att förebygga sjukdomen eftersom man i dagsläget inte vet vad som orsakar den.

Tandborstning förhindrar inte att ditt djur drabbas av tandresorption, men du bör ändå borsta djurets tänder och kontrollera dess tandkött dagligen. Det minskar risken för plackbildning och inflammationer, samtidigt som du får bra koll på djurets tänder och tandkött.

Röntgenbild som visar tänder drabbade av tandresorption som måste extraheras.

Tand med tandresorption som behöver kronamputeras.